

Mosquit de maresma

(*Ochlerotatus caspius*, *sinonímia: Aedes caspius*)

Text: © Carles Aranda Pallero

Fotografies : © Roger Eritja Mathieu i Ramon Torres

Nom científic
Ochlerotatus caspius, sinonímia: Aedes caspius
Ordre
Diptera
Família
Culicidae
Mida
6 - 9 mm

Foto 1: Femella d'*Ochlerotatus caspius* picant

Reconeixement

Insecte volador i estilitzat, de color marronós i aspecte ratllat, de mida petita i amb un únic parell d'ales. Les sis potes són relativament llargues i l'abdomen no sobresurt del final de les ales. Té el cap petit amb un aparell picador llarg i en forma de trompa o estilet. La presència d'aquest aparell fa difícil confondre els mosquits amb d'altres insectes. Molt semblant a la resta d'espècies de mosquits de Catalunya (*veure foto 1*).

Detecció i seguiment

Mosquit fortament picador, tant de dia com de nit encara que més actiu en hores crepusculars. En el moment de picar es pot apreciar l'aspecte ratllat del cos i potes; ataca a l'aire lliure i no es troba habitualment a l'interior de les cases. Les reaccions cutànies a la pell poden arribar a ser molt grans i irritants. Sol tenir una aparició sobtada tot just una setmana o deu dies després d'inundacions en zones com maresmes i aiguamolls. És un dels mosquits més Foto 1: Femella d'*Ochlerotatus caspius* picant agressius que podem trobar a casa nostra. Es detecta fàcilment tant sobre els humans, com sobre els animals i també utilitzant trampes de llum o amb CO₂ com a atractiu. Si no es fan tractaments específics desapareix en unes tres setmanes. Noves inundacions poden provocar més aparicions d'adults. Pot assolir distàncies de varies desenes de quilòmetres.

Riscos/problemes per a la salut

En ser fortament agressiu i antropòfil (picador sobre humans) causa moltes molèsties, en especial a les activitats a l'aire lliure com ara treballs ramaders i agrícoles, restauració, càmpings i empreses de lleure. És vector d'alguna de les poques malalties de transmissió per artròpodes que hi ha a Catalunya: la dirofilariosi canina, (consultar pàgina web) malaltia d'àmbit veterinari i que afecta als gossos.

Cicle biològic

Són únicament les femelles les que piquen, i ho fan per tal d'obtenir la sang que les permetrà poder fer la posta d'ous. Les femelles ponen els ous directament sobre el terra en zones inundables. Posteriorment, quan el terra queda cobert d'aigua ja sigui per pluges, acció del mar o inundacions artificials, els ous eclosionen i esdevenen larves (*veure foto 2*).

Foto 2: Larves de culícids

Aquestes són filtradores i respiren oxigen atmosfèric gràcies a un òrgan especial, el sífó. En aparèixer immediatament després de la inundació, es desenvolupen abans que cap altre organisme, convertint-se en adults molt ràpidament. En fase larvària es succeeixen quatre estadis seguits per l'aparició de la pupa i finalment per la metamorfosi completa en l'adult. Després de la còpula, les femelles inicien la seva activitat picadora i els mascles moren en pocs dies. En època estival, el desenvolupament larvàri des de l'inici de la inundació pot trigar uns 6 - 9 dies. L'aparició d'adults picadors necessita d'uns 3 dies més. Durant els mesos freds, la baixa temperatura no permet el desenvolupament del cicle vital.

Control

El control dels culícids es basa des de ja fa dècades en el control integrat i molt especialment en el control larvari. Les accions adulticides han quedat restringides a determinades situacions i tan sols si el control larvari no ha estat eficaç.

Mesures correctores i/o preventives

Donat que aquest mosquit es desenvolupa en zones rurals i especialment en zones d'aiguamolls, les mesures preventives són poc aplicables. Caldrà en tot cas no afavorir inundacions artificials amb finalitats agrícoles o ramaderes en hàbitats on puguin aparèixer aquests insectes.

Mesures de control actiu

És imprescindible haver fet un estudi previ en el que es determini quines zones inundables poden ser susceptibles de produir larves d'aquesta espècie de mosquit. Cal conèixer la vegetació de la zona i incidir especialment en aquelles zones de maresma amb vegetació natural. En època estival, s'haurà d'inspeccionar les zones no més tard de 2 o 3 dies després de cada inundació i si es determina la presència de larves, tractar aquestes abans de que es converteixin en pupes. En general el tractament s'ha de fer abans dels 5 -7 dies després de la inundació. Actualment existeixen productes biològics basats en l'ús de bacteris del gènere *Bacillus*, organismes tòxics pels mosquits, que són molt eficaços. La majoria d'aquestes accions tan sols són possibles des d'institucions que portin un acurat seguiment de les poblacions de mosquits. En cas contrari sol ser la presència d'adults picadors el que manifesta el problema. L'ús de repel·lents en les activitats a l'aire lliure en zones de maresma i aiguamolls pot ser una bona mesura complementària per evitar les picades d'aquests insectes.

Observacions

Les zones de Catalunya on més es troba representada aquesta espècie són el Delta de l'Ebre, el Delta del Llobregat i els Aiguamolls de l'Empordà, zones totes elles lligades estretament a l'aigua i que suporten inundacions periòdiques d'àrees rurals i naturals.

Aquesta espècie de mosquit rebia el nom d'*Aedes caspius* anteriorment i encara figura a molts llocs així.

Bibliografia

- **Història Natural dels Països Catalans. Artròpodes II.** Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 547 pàg.
- **Medical and Veterinary Entomology.** D. S. Kettle CAB International, Oxon, 658 pàg